

Til kapitel 9

Tilsyn

Bestemmelsen i § 37 i den nugældende lov indeholder hjemmel til, at stiftsøvrigheden kan træffe de nødvendige foranstaltninger - herunder eventuelt pålægge tvangsbøder - hvis et menighedsråd har afholdt uhjemlede udgifter, handlet i strid med lovgivningen eller undladt at udføre en foranstaltning, som rådet er forpligtet til.

Det bør af retssikkerhedshensyn klart fremgå af lovgivningen, hvilke konsekvenser ulovligheder m.v., der begås af medlemmer af menighedsrådet, kan få. Dette nødvendiggør en præcisering af sanktionsmulighederne i lovgivningen, og da § 37 i den nugældende lov er formuleret i helt generelle vendinger, opfylder bestemmelsen ikke dette krav.

En udtrykkelig hjemmel til at sætte ulovlige beslutninger ud af kraft, pålægge medlemmerne tvangsbøder ved ulovlige undladelser samt til at anlægge erstatningssøgsmål - herunder at fratage sagsanlægget mod, at det pågældende medlem indbetaler et mindre, nærmere angivet beløb til kirkekassen - vil skabe en klarere retstilstand og dermed en større retssikkerhed for menighedsrådets medlemmer. På dette grundlag foreslås bestemmelsen ændret således, at disse krav opfyldes, jf. nedenfor i bemærkningerne til §§ 46 til 48.

Til § 45

Bestemmelsen svarer til § 36 i den nugældende lov.

Til § 46

Bestemmelsen afløser § 37 i den nugældende lov.

I *stk. 1* er indsat en bestemmelse, hvorefter stiftsøvrigheden tillægges annullationsbeføjelse i tilfælde, hvor menighedsrådet har truffet en ulovlig beslutning, og denne beslutning endnu ikke er udført.

For at annullationsbeføjelsen kan anvendes, kræves det, at der foreligger den fornødne klarhed, d.v.s. at der ikke må være rimelig tvivl om, at lovgivningen er tilsidesat. Endvidere kræves det, at annullation i det konkrete tilfælde må anses for påkrævet, hvilket betyder, at annullation skal undlades ved helt bagatelagte ulovligheder, uanset om ulovligheden i øvrigt måtte være klar.

Anvender stiftsøvrigheden annullationsadgangen, betyder dette, at beslutningen betragtes som ikke truffet. Stiftsøvrigheden har kun, hvor den tillige er rekursmyndighed og træffer afgørelse som sådan, mulighed for at sætte en anden beslutning i stedet for den annullerede.

Suspensionsbeføjelsen, jf. *stk. 1, 2. pkt.*, er indsat for at sikre, at stiftsøvrigheden kan tilvejebringe det nødvendige beslutningsgrundlag for en stillingtagen til spørgsmålet om lovligheden af menighedsrådets beslutning uden at blive afskåret fra annullation som følge af, at beslutningen i mellemtiden bliver bragt til udførelse.

Ved anvendelse af suspensionsbeføjelsen kan det alene kræves, at der foreligger en rimelig grad af sandsynlighed for, at den undersøgelse, der finder sted i suspensionsperioden, vil føre til afsløring af en ulovlighed, der har den klarhed, som kræves til annullation. Det forudsættes herved, at suspensionsbeføjelsen kun anvendes, hvis der er en bestyrket mistanke om en ulovlighed af en vis grovhed, ligesom det forudsættes, at sagerne behandles med den fornødne hurtighed.

Bestemmelsen i *stk. 2* vedrører tvangsbøder.

Tvangsbøder kan kun anvendes til gennemtvangelse af pligter/foranstaltninger, som det påhviler menighedsrådet at udføre, men ikke til at gennemtvange pligter, som påhviler det enkelte medlem.

Tvangsbøder kan endvidere kun anvendes i tilfælde, hvor der ikke er rimelig tvivl om, at den foranstaltning, der skal fremtvinges, påhviler menighedsrådet og er hjemlet i lovgivningen. Er den fornødne klarhed ikke til stede, må stiftsøvrigheden være henvist til at anlægge sag mod menighedsrådet ved domstolene.

Det bemærkes, at tvangsbøder skal pålægges de enkelte menighedsrådsmedlemmer, men da formålet med pålæggelse af tvangsbøder er at fremtvinge opfyldelsen af en forpligtelse, vil der dog ikke kunne anvendes tvangsbøder over for de medlemmer, der på mødet har stemt for, at forpligtelsen opfyldes.

I *stk. 3* er indsat en bestemmelse om, at stiftsøvrigheden kan anlægge erstatningssag mod et menighedsrådsmedlem, der er ansvarlig for, at kirkekassen er påført et tab.

Det må afgøres efter dansk rets almindelige erstatningsregler, om der er det fornødne ansvarsgrundlag. Dette betyder, at der skal foreligge en uforsvarlig adfærd i form af en beslutning eller undladelse, som kan tilregnes det pågældende medlem af menighedsrådet som forsætlig eller uagtsom, og at der som en forudselig følge heraf skal være opstået et tab for sognet.

Erstatningsansvar mod menighedsrådsmedlemmer vedrørende sognets tab kan alene gøres gældende af stiftsøvrigheden eller menighedsrådet, hvorimod menighedens enkelte medlemmer ikke har søgsmålsret.

Bestemmelsen i *stk. 4* indeholder hjemmel til, at stiftsøvrigheden kan fratage anlæggelse af erstat-